

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії **Бібікова Маргарита Олександрівна, 1998 року народження, громадянка України**
освіта вища: у **2021 році** закінчила **Інститут управління і права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого** за спеціальністю «Право» (диплом магістра).

З серпня 2021 року по теперішній час аспірантка заочної форми навчання аспірантури (ад'юнктури) і докторантури Національної академії внутрішніх справ, виконала акредитовану освітньо-наукову програму **Національної академії внутрішніх справ**.

На сьогоднішній день головний спеціаліст відділу організаційного та правового забезпечення Житомирської обласної прокуратури.

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом **Національної академії внутрішніх справ** від «28» травня 2025 року № 754, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради -	Лариси Удалової , доктора юридичних наук, професора, директора навчально-наукового інституту післядипломної освіти Національної академії внутрішніх справ.
--	---

Рецензентів -	Оксани Хабло , кандидата юридичних наук, доцента, професора кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ; Ольги Римарчук , кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ.
---------------	--

Офіційних опонентів -	Дмитра Цехана , доктора юридичних наук, професора, професора кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»;
-----------------------	---

	Тетяни Пономарьової , доктора юридичних наук, старшого дослідника, завідувача науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням Донецького державного університету внутрішніх справ.
--	--

на засіданні «15» липня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань «Право» **Бібіковій Маргариті Олександрівні** на підставі публічного захисту дисертації «Процесуальне керівництво як форма прокурорського нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в **Національній академії внутрішніх справ, МВС України, м. Київ.**

Науковий керівник – **Михайло Никоненко**, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінальної юстиції ННПП Національної академії внутрішніх справ.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Робота є одним із перших у національній юридичній науці комплексним дослідженням, у якому на основі доктринальних положень кримінального процесу, з огляду на правозастосовну практику обґрунтовано низку положень і висновків щодо процесуального керівництва як форми прокурорського нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування. До найважливіших положень, що містять наукову новизну, слід віднести такі:

вперше аргументовано позицію щодо встановлення обов'язку для сторони обвинувачення отримання згоди потерпілого під час досудового розслідування з приводу можливості застосування до підозрюваного заходів виховного характеру. У зв'язку з цим сформульовано пропозиції про внесення доповнень до відповідних статей КПК України;

вперше виокремлено форми участі прокурора під час вирішення питання про початок досудового розслідування: 1) отримання повідомлення від слідчого, дізнавача керівником органу прокуратури про початок досудового розслідування, підставу початку досудового розслідування та інші відомості, визначені в ч. 5 ст. 214 КПК України (ч. 6 ст. 214); 2) реалізація передбачених законом повноважень починати досудове розслідування за наявності підстав (п. 1 ч. 2 ст. 36, ч. 1, 4, 7 ст. 214 КПК України); 3) реалізація повноважень відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 615 КПК України;

вперше обґрунтовано підхід, відповідно до якого невід'ємною складовою процесуального керівництва є спрямування перебігу кримінального провадження під час досудового розслідування. Основним процесуальним інструментом визначення напряму розслідування є передбачені ст. 36 КПК України повноваження прокурора щодо надання доручень і вказівок на всіх етапах досудового розслідування;

вперше доведено (ураховуючи зарубіжний досвід) необхідність дозволити прокурору без обмеження в часі після внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР самостійно проводити досудове розслідування або окремі процесуальні дії, що буде сприяти своєчасному встановленню обставин вчинення кримінального правопорушення, уникненню безповоротної втрати важливих доказів і, зрештою, дасть змогу визначитися з правильною кваліфікацією зареєстрованого правопорушення, як наслідок – підслідністю кримінального провадження.

За своїм змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом міністерства освіти та науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження

ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Здобувачка має 9 наукових публікацій за темою дисертації, серед яких п'ять статей у фахових виданнях з юридичних наук, перелік яких затверджено МОН України, і чотири тези в збірниках тез наукових доповідей, оприлюднених на науково-практичних конференціях. У наукових публікаціях у повній мірі обґрунтовуються отримані наукові результати відповідно до поставленої мети:

1. Bibikova M. Prosecutor's procedural guidance on pre-trial investigation: International experience and national realities. *Scientific Journal of the National Academy of Internal Affairs*. 2022. № 27 (1). P. 66–72. DOI: <https://doi.org/10.56215/0122271.66>

2. Bibikova M. Genesis of the institute of procedural guidance: Historical and legal aspect. *Law Journal of the National Academy of Internal Affairs*. 2022. № 12 (2). P. 41–47. DOI: <https://doi.org/10.56215/04221202.41>

3. Бібікова М. О. Форми участі прокурора у процесі доказування на стадії досудового розслідування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2024. № 72. С. 121–125. DOI: <https://doi.org/10.32782/2307-1745.2024.72.23>

4. Бібікова М. О. Функціональна спрямованість діяльності прокурора у кримінальному провадженні під час досудового розслідування. *Актуальні проблеми держави і права*. 2025. Вип. 105. С. 20–28. DOI: <https://doi.org/10.32782/apdp.v105.2025.3>

5. Бібікова М. О. Процесуальна діяльність прокурора щодо спрямування кримінального провадження на стадії досудового розслідування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 3. С. 390–394. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-3/92>

У дискусії взяли участь члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, старший дослідник **Пономарьова Тетяна Ігорівна**, Донецький державний університет внутрішніх справ, завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням, виступила без зауважень.

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор **Цехан Дмитро Миколайович**, Національний університет «Одеська юридична академія», професор кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності, виступив без зауважень.

Рецензент – кандидат юридичних наук, доцент **Хабло Оксана Юрійвна**, Національна академія внутрішніх справ, професор кафедри кримінального процесу, виступила без зауважень.

Рецензент – кандидат юридичних наук, доцент **Римарчук Ольга Вікторівна**, Національна академія внутрішніх справ, професор кафедри кримінального процесу, виступила без зауважень.

Голова ради – доктор юридичних наук, професор **Удалова Лариса Давидівна**, Національна академія внутрішніх справ, директор навчально-наукового інституту післядипломної освіти, виступила із побажанням та майбутнє, у рубриці обґрунтування вибору теми дослідження серед вчених, які розробили науку кримінального процесу, доцільно було б вказати такі прізвища як Ю. Аленіна, О. Капліної, О. Шило, М. Погорецького, Л. Лобойка. Також хочу побажати вам видати методичні рекомендації з тими пропозиціями, які потрібно вносити до кримінального процесуального законодавства.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Бібіковій Маргариті Олександрівні** ступінь доктора філософії з галузі знань «Право» за спеціальністю **081 «Право»**

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

 Лариса УДАЛОВА

